

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ
KLEBELSBERG KUNO-ÖSZTÖNDÍJ
2020

A kutató neve	
Kovács Enikő	
A kutatás témája	
Magyar vonatkozású bécsi dénárak bécsi közgyűjteményekben (12–14. sz.)	
A kutatás helyszíne	
ország, város	Ausztria, Bécs
intézmény(ek)	Kunsthistorisches Museum Wien (A Bécsi Szépművészeti Múzeum Éremtára) Universität Wien Institut für Numismatik und Geldgeschichte (A Bécsi Egyetem Numizmatikai és pénztörténeti Intézetének éremgyűjteménye)
A kutatás ideje	
2020. október 1. – 2020. október 30.	
A kutatott gyűjtemények, az átnézett iratok, dokumentumok és a találatok rövid ismertetése (tételes találati jegyzék nélkül)	
<p>A Kunthistorisches Museum Éremtárában az Osztrák és Stájer hercegség 12–14. századi pénzeit vizsgáltam át. Itt 2862 darab magyar vonatkozású ezüstpénzt találtam. Ez hét hazai éremkincset (az egyik helye ismeretlen), és számos lelőhelyhez nem köthető érmét foglalt magába. A kutatás eredményeként előkerült egy olyan éremkincs is, ami teljes egészében publikálatlan, és a magyar kutatás számára eddig ismeretlen volt (Újvidék). A bécsi dénárak további kutatásában fontos lesz majd ez a kincs a szintén most kutatott érmihályfalvival együtt, mert jellegzetes magyarországi utánzatokat tartalmaznak. A két lelet alapján pontosabban el lehet majd különíteni az eredeti bécsi dénárokat a magyarországi utánvereteikről.</p> <p>Az egyetemi gyűjteményben szintén az Osztrák és Stájer hercegség 12–14. századi pénzeit vizsgáltam át első körben. Ezekben magyarországi lelőhelyhez köthető éremleletet nem találtam. (Ennek oka a két gyűjtemény méretének és gyűjtőkörének különbsége lehet.) Volt azonban 7 darab a Magyar királysághoz köthető bécsi dénár utánzat. Ennek végeztével a középkori magyar pénzeket tartalmazó gyűjteményrészt vettem lajstromba. Itt összesen 62 db érme volt I. Istvántól Hunyadi Mátyásig, és egy magyarországiént azonosított friesachi dénár utánzat.</p>	
A kutatás módszere	
Mivel nagy anyagi értéket képviselő éremgyűjteményekről volt szó, kizárólag személyes felügyelet alatt, előzetesen egyeztetett időpontokban kutathattam. A kutatás menete hasonlóan folyt mind a két helyen. Mivel előzetesen egyeztettem a helyi kollégákkal, már úgy készültek,	

hogy tudták melyik szekrények melyik éremtároló tálcáira lesz szükség. Ez meggyorsította a kiszolgálás folyamatát. A szekrényből az érintett tálcát a helyi kolléga vette ki, letette elém. Az érmék adatait egy excel táblába vittem fel meghatározással, leltári számmal és lelőhellyel együtt. A két intézményben külön-külön táblázatot vezettem. A jelentést és a Hungarika katasztereket is később ezek alapján készítettem el. Saját képeket egyik helyen sem készíthettem, helyette minkét gyűjtemény rendelkezésemre bocsátotta saját képeit.

A kutatási eredmények hasznosítása (pl. előadás, publikáció) és az esetleges további lehetőségek

- A doktori disszertációm leletkataszterében komoly helyet kapnak a most kutatott éremleletek.
- Az eddig publikálatlan érmihályfalvi és újvidéki éremkincseket hasznos lenne közölni, a legjobb megoldás egy nemzetközi munka lenne erre a bécsi muzeológusokkal. Mivel mind az osztrák, mind a magyar pénztörténetek fontos emlékei, megjelenhetne egyből két nyelvűen (magyar-német).
- Az érmihályfalvi és újvidéki leletek alapján alapos katalógust tervezek készíteni a bécsi dénárok magyarországi utánezatairól és elterjedésükről. Ez jó alapanyag mind előadáshoz, mind közlésre, de további kiegészítő kutatások szükségesek még a hazai leletanyagban további hasonló példányok után.
- Az egyetemi gyűjtemény teljes magyar anyaga (beleértve ebbe az újkort és az Erdélyi fejedelemséget) megérdemelne egy közlést.

Az ösztöndíjjal kapcsolatos gyakorlati észrevételek (beleértve a leendő ösztöndíjasok számára hasznos tanácsokat)